

Pietisten.

Nummet Pietist kommer af ett latinskt ord, Pietas, gudaktighet.

N:o 1.

Januari 1862.

21 Årg.

Epistelen till de Romare.

Cap. 6: 8—13.

8. Äro wi nu döde med Kristus, så tro wi att wi också lefwa med Honom.

Detta är ett trösteligt språk. Och sammanhanget med det föregående är tydligt. Apostelen upprepar här åter hwad han hade sagt i v. 5, att så samnt wi warda inplantade med Kristus till Hans döds likhet, så warda wi det också till uppståndelsens. På det språket (v. 5) gaf han först en kort förklaring öfwer vår inplantning till Christi döds likhet (i v. 6, 7), och nu återkommer han till sitt gjorda påstående. Förklaringen gick derpå ut, att vår inplantning till Christi döds likhet war oss icke fördömd, den kända wi, säger han — "wetande", "kännande", "att vår gamla menniska är korsfäst med Honom" etc. — samt att ännu mer med denna korsfästelse war, "att wi icke mer skole tjena synden"; "ty den som död är, han är rättfärdigad ifrån synden" (v. 7). Sedan han gjort denna korta förklaring, upprepar han åter hwad han hade sagt, neml. att vår gemenskap med Kristus kräfer sig icke blott till Hans död, utan också till Hans lif, och brukar nu de orden: "Äro wi nu döde med Kristus, så tro wi att wi också lefwa med Honom". — Men då wi sålunda inse sammanhanget, då blifwer också de förskilda ordens mening tydlig. Några hafwa ment, att med orden: "lefwa med Honom", åsyftades det förklarade lifwet med Kristus i herrligheten; men tyckan detta wisserligen följer, då wi här stått i Christi döds och lifs gemenskap, så se wi likväl af sammanhanget, att Apostelen på detta ställe åsyftar just denna lifs-gemenskap med Kristus här i tiden, neml. att wi äro andligen uppståndne och nu lefwa ett nytt heligt lif för Gud. Att detta är meningen, det se wi icke blott af sammanhanget med det föregående, utan äfwen och förnämligast af Apostelens slut-tillämpning i v. 11, då han ut-

talat sitt syfte sålunda: "Så håller och I eder dertföre, att I ären döde synden, och lefwen Gudi, genom Christum Jesum, vår Herran".

Men då wi sålunda insett, att här talas om det andliga lif, wi redan här lefwa med Christus, så uppstår hos många en misdran öfwer de orden: "wi tro" och "wi skola" — "så tro wi, att wi och skole lefwa med Gonom" — och man säger i afseende på det förra: "det andliga lifwet skulle wi ju erfara, och icke blott tro". Men dertwid är då att märka, först, att ordet "tro" har äfwen betydelsen "wara öfwerlygad", om det och sker på grund af en erfarenhet; och för det andra, att Apostelen synbarligen talar om det förhållandet, att wi ofta kunna kännbart erfara, att wi äro döde med Christus (det känna wi neml. genom den gamla människans korsfästelse — se sammanhanget mellan v. 5 och 6), men deremot icke förnimma sjelfwa det Gudomliga lifwet i våra hjertan, lifwet med Christus, hwarom Apostelen säger: "Edert lif är fördoldt med Christus i Gud" (Col. 3: 3). Då blifwer vår wisshet om detta fördolda lif med Christus en troens wisshet, efter wi icke känna det hos oss, ehuru denna wisshet grundar sig på vårt medvetande, att wi äro korsfäste med Christus (v. 6.), och att detta icke kan ske utan att wi lefwa med Gonom. Om wi än stundom kunne känna det Gudomliga lifwet i våra hjertan och desutom andra tider se flera tecken deraf, antingen i vårt lidande af synden, eller i den nya heliga hågen och i hela vårt lifs riktning; så komma dock andra tider, då allt detta är djupt förborgadt, då wi se endast synd och otrohet, känna oss döda och liknöjda för allt heligt. Då läse wi, att äfwen den tredje artikeln af vår Apostoliska bekännelse, neml. om den Hel. Ande och Hans werk uti oss, är en tros-artikel, så wäl som den första och andra. Men då likwäl, med all denna wexling i känslan, vår gamla människa framgent förblifwer korsfäst med Christus, hwilket bewisar att wi äro döde med Gonom; så måste wi tro, att wi ännu hemligen stå i någon verklig förening med Christus och hafwa ett Gudomligt lif i våra hjertan, huru illa det än kan se ut. Ja, då wi rätt betrakta sammanhanget mellan v. 5 och 6, så måste wi här hos Apostelen märka samma tanke, som för pröfwade Christna ofta blifwer en djup tröst i den frögan, om sjelfwa lifwets, Christi, inneboende i hjertat, neml. då de säga: Med allt mörker och elände, all dunkelhet och swaghet, är det dock märkligt, att jag aldrig mer kan warda såsom wredan, fri och lössläppt ifrån Christi kors, från denna för förtärd dödande wäg, utan ännu, år ifrån år, är sysselsatt med samma farande efter Gud och Hans wälbehag; att midt under all naturens ogudaktighet, anden och sinnet förblifwa desamma, att de lida af det onda och hafwa lif och frid endast i Christus, Hans nåd och Hans wägar. Det måste vara någon verkligt, om och hemlighetsfull gemenskap med Christus, som gör detta.

Men att Apostelen säger: Vi skole lefwa — "wi tro att wi skole lefwa med Honom" — är ett uttryck för den nödwändiga följden (likasom i v. 5), att så wißt wi äro döde med Kristus, wi också måste lefwa med Honom. — Dock är det äfwen sant, hwad någre här anmärkt, att vårt lif med Kristus är ett beständigt blifwande, är icke redan fullbordadt, utan skall, såvida wi förblifwa i nåden och icke på nytt affalla, beständigt allt mer utvecklas och först i himmelen fullbordas. Genom förningen med Kristus hafwa wi redan det ewiga lifwet — det Gudomliga lif, som här är börjadt i vår ande, men skall i ewighet fortsara och först der blifwa rätt uppenbart; såsom Apostelen säger i Col. 3: 4, : "När edert lif, Kristus, uppenbarad warder, då warder ock I uppenbarade med Honom i herrligheten". Dersöre, fastän Apostelen i vår text egentligen talar om det lif med Kristus, wi redan här lefwa, så kunna wi dock icke twifla, att han derwid äfwen skadat fram ända till dess herrliga fullbordan i himmelen; th så brukar denne Apostel i sin rika tro betrakta lifwet med Kristus, såsom wi se icke blott af nyss anförda ställe (Col. 3: 4), utan ock på ännu flera. T. ex. Ebr. 12: 22, 23, der han säger till dem, som dock ännu gingo på jorden: "I ären komne till Sions berg, och till lefwandes Guds stad, det himmelska Jerusaleem, och till den otaliga änglastaran, och till de förstföddas församling — — och till de fullkomliga rättfärdigas andar". Wi se här, huru Apostelen skadar församlingen på jorden och församlingen i himmelen såsom en; lifwet med Kristus här och lifwet med Honom der såsom ett. Vi hafwa då skäl att i vår text äfwen taga den trösten, som i 2 Tim. 2: 11 framställles: "Då wi med, så skole wi lefwa med; lida wi, så skole wi med regnera". Hafwa wi redan här det Gudomliga lifwet i våra hjertan, hwilket gör att wi ock lida med Kristus, så skole wi icke twifla, att wi ock skole i ewighet lefwa med Honom. Det ena följer owillkorligt på det andra, såsom Apostelen säger i Cap. 8: 17, : "Äro wi barn, så äro wi ock arfwingar, nemligen Guds arfwingar och Christi med-arfwingar; om wi annars lida med Honom, att wi ock med Honom komma måge till herrligheten". Tänk, när wi här i tiden, af Gud sjelf kallade, dragne och omstapade, sökt och sträfwat att Honom täckas, försakat och lidit för Hans skull — icke skall Han till slut i vår dödd lemna oss. Blifwer oss ofta mödan tung och striden het, för att efterfölja Kristus, under det hela werlden är fri från den mödan, så skola wi deremot hafwa den wisja trösten, att wi icke förgäfwes kämpat och lidit med Honom. Nej, wi "hafwa redan det ewiga lifwet" (Joh. 6: 47, 54) börjadt i våra hjertan genom Anden, som är "vårt arfs pant". Det andliga lifwet är icke en tillfällig werkan af egna bemödanden, utan det är egentligen Kristus uti oss (Cap. 8: 9, 10; Col. 3: 4), såsom Han sjelf sade: "Jag i dem, och de i mig"; det är en verklig delaktighet af Christi eget lif. Det är dersöre

Apostelen här, såsom grund för vår tro att vi skole lefwa med Honom, widare tillägger:

9. Betande, att Kristus, som ifrån de döda uppväckt är, döer intet mer; döden får intet mer makt öfwer Honom.

Apostelen vill säga: Att vi, som äro döde med Kristus, tro att vi ock skole lefwa med Honom, det grundar sig derpå, att vi weta, att Kristus, som egentligen är vårt lif. Han, till hwil- lens döds och lifs delaktighet och likhet vi äro inplantade, döer aldrig mer, Han är den ewigt lefwande. Kristus, som ifrån de döda uppväckt är, döer icke mer, säger Apostelen; men tillägger ännu, såsom i segerglädje: Döden får icke mer makt öfwer Honom — egentligen: "blifwer icke mer herre öfwer Honom" (gr.=t.). Detta tillägg erinrar ock om den egentliga grunden för vårt andliga och ewiga lif. Döden har en gång varit herre öfwer Kristus. Detta är grunden för vårt lif. Kristus har frivilligt gifwit Sig under dödens wäld (Joh. 10: 18), men icke utan orsak. Vi wete, att döden har makt endast öfwer syndare (v. 23). Så har då Kristus verkligan varit en syndare — men sannerligen icke i Sig sjelf; ty i Sig sjelf war Han "helig, skild ifrån syndare och högre än himmelen". "Men Honom, som ingen synd wiste, hafwer Gud gjort till synd för oss"; det war på denna grund döden nu blef "herre" öfwer Honom, hade en laglig rätt till Honom, emedan Han war en syndare — Han stod inför Guds dom i vårt ställe och bar våra synder. Men nu är det slut med detta dödens herrawäld öfwer Honom, säger Apostelen, "döden får icke mer makt öfwer Honom"; och skälet dertill förklaras sålunda:

10. Ty det Han blef dödd, blef Han synden dödd en gång; men det Han lefwer, lefwer Han Gudi.

Det Han blef dödd — eller den dödd, Han dog — blef Han synden dödd, d. ä. Han dog med afseende på synden. Apostelens uttryck motsvarar, om ock mest till formen, det han i v. 2 o. 11 brukar om oss, såsom efter Christi döds likhet också "döde synden"; men betydelsen af Christi dödd war särskild. Han blef dödd för syndens skull och till syndens borttagande, då Han genom förlo- ningsdöden tillintetgjorde hennes fördomande makt. — En gång, säger Apostelen, d. ä. en gång för alla, så att någon dödd för synden icke mer behöfves. Därföre får döden icke mer makt öfwer Honom (v. 9). — Men det Han lefwer, eller det lif, Han lefwer — lefwer Han Gudi, d. ä. för Guds räkning, såsom Guds egen och Gud till tjänst. — Hans dödd war en syndadödd: Han dog för syndens skull, men också derigenom ifrån synden, så att Han aldrig mer skall bära synden, aldrig mer wara en syndare för oss; och Han uppstod rättfärdig, för att nu lefwa endast för Gud, icke mera såsom en syndabärare. Uti dessa för- hållanden ligger icke blott grunden, hwärföre döden icke mer får

makt öfwer Kristus; utan det är ock i dessa båda afseenden wi skole vara honom like — "inplantade till hans döds och uppståndelses likhet" (v. 5) — såsom Apostelen i nästa vers uttryckligen tillämpar dessa twenne förhållanden på oss, då han säger:

11. Så håller ock I eder dertfore, att I ären döde synden, och lefwen Gudi, genom Christum Jesum, vår Herra.

Här se wi nu hwad Apostelen åsyftar med det föregående, allt ifrån v. 2. Då han nu i v. 10 erinrat, att Christi död war en jundadd och hans lif ett lif för Gud, så tillämpar han genast detta förhållande på oss Christna, hwilka skulle just i dessa stycken wara Kristus lika (v. 5), och säger: Så håller ock I eder dertfore, att I ären döde synden och lefwen Gudi. Apostelen har bewisat, att wi äro redan i dopet inplantade till Christi döds och lifs gemenskap (v. 3—5). Han har ock sagt, att wi, som äro till den gamla menniskan korsfäste med Kristus, derigenom känna denna vår gemenskap med Christi död, och äfwen tro att wi ock skole lefwa med honom (v. 8). Nu låter han förstå huru viktigt det är, att wi ock hålla oss för sådane, som äro döde ifrån synden och uppståndne till ett nytt lif, deruti wi lefwa för Gud; ty han förmanar oss dertill och säger: Så håller ock I eder dertfore. Detta är äfwen en öfvermåttan vigtig förmaning; ty det är alldeles icke lika hwad wi sjelfwa "hålla oss för". Beträkta wi oss blott såsom wi äro af naturen, neml. arma syndare, då kunna wi ock tycka att det anstår oss, hwad som gäller ibland de blott naturliga menniskor; men betrakta wi oss såsom nya menniskor, hwilka med Kristus dödt och åter uppstått, till att lefwa för Gud; då kunna wi att det icke anstår oss, att lefwa såsom denna werldens barn. Af oss sjelfwa äro wi blott arma syndare — och måtte Herrans Ande alltid hålla oss i djup kännedom deraf! — men så snart wi äro med Kristus inplantade till hans döds och lifs gemenskap, och detta genom Andens förnyelse nu är en lefwande verklighet hos oss, så äro wi ock något helt annat, än naturliga menniskor; wi äro då nya menniskor, som uppstått ifrån de döda till en ny werld, för att med Kristus lefwa för Gud. Och då wi nu verkligen äro sådana, böre wi ock "hålla oss dertfore", säger Apostelen, att wi icke förgäta hwad wi äro genom förnyelsen med Kristus, och skåda oss blott sådana wi äro af Adam. Vi böra beständigt betrakta oss efter vårt nya stånd, på det wi ock måtte wandra dertfore.

Döde synden, — döde för synden och ifrån synden, såsom de der en gång för alla tagit afsked från hennes tjenst och dertfore icke nu böra inlåta sig med henne. Såsom förut blifwit wi-jadt (under v. 2), lefwer wäl synden i vårt kött och will åter göra anspråk på vår förra tjenst; men dels äro wi i ett förbund med en annan, som icke tillåter oss att tjena synden (v. 3—5); dels äro wi ock till anden döde ifrån henne — wi hafwa från den nya

födelsen ett sinne, som djupt affkyr allt hwad Gud misshageligt är och innerligt älskar allt hwad Gnom behagar; hwilket bewisar sig i kraft och werklighet derigenom, att vår gamla menniska är korsfäst, så att wi icke mer kunna tjena synden, så länge wi förblifwa i nåden, i vår förening med Kristus.

Och lefwande för Gud, d. ä. lefwande till Hans tjenst och wälbehag, såsom Hans egne, med hjerta, håg, sinne och alla krafter — liksom Kristus hade sitt lif och sin mat uti att göra Fadrens wilja. Detta bör och wara alla trognas hela lif, så länge de äro på jorden, neml. Guds ära, Guds wälbehag och tjenst. Sådant heter att "lefwä för Gud". — Genom Kristus Jesum. Uti gr.-texten heter det egentligen: "i Christo Jesu". Detta är Bibelns egna uttryck om de trognas innerliga förening med Kristus, neml. att de "äro i Christo Jesu" (Cap. 8: 1), såsom Han och sjelf sade: "Jag i dem, och de i mig." Endast i denna innerliga förening med Kristus lefwä wi för Gud. Sådant menar Apostelen med tillägget: i Christo Jesu. — Och nu säger han: Håller eder för sådana, — och menar utan twifwel: håller eder för sådana beständigt, ehwar I ären, i hwarje sällskap och på alla stunder. Räkner eder för sådana, som genom föreningen med Kristus äro döde för synden och lefwä för Gud; så stelen I icke blott märka, att tron på den öfwerflödande nåden icke gynnar ett syndigt lefwerne, utan just detta, att I så hållen eder för döde och lefwande med Kristus, skall också skänka eder en färsild kraft emot alla syndens frestelser.

Och härmed har nu Apostelen kraftigt wedersagt den i n. 1 framkastade meningen, att läran om vår rättfärdiggörelse af nåd skulle gynna synden, då han wisat, att twärtom just i föreningen med Kristus ligger både vår förbindelse och vår kraft till ett heligt lefwerne. Och sedan Apostelen sålunda wisat hwad som är den sanna helgelsens första villkor och enda kraft, denna innerliga förening med Kristus, så går han nu att i det återstående af Capitlet förmana de trogna till att också i sitt lefwerne bewisa sig sådana, som deras förbund med Kristus och deras nya williga ande kräfwa.

12. Så låter nu icke synden wäldig wara i eder döbliga lekamen, så att I henne efterföljen uti hennes lustar.

Först böre wi här åter märka huru det förhåller sig med helgonen. Apostelen har uttryckligt lärt, att de, som äro rättfärdiggjorde genom tron, äro också helgade i sin ande, stå i en innerlig förening med Kristus och äro "döde för synden"; och dock anser han sådana förmaningar för dem behöfliga — "låter icke synden wäldig wara" — "att I icke efterföljen henne i hennes lustar" o. s. w. Så står det till med helgonen: "anden är willig, men köttet är swagt"; och "djefwulen hafwer en stor wrede".

Derföre, då Gud icke utförert sitt helgande werk uti oss med oemotståndlig allmakt, utan werkar såsom på andliga wäsenden med Ordet och Andens maningar, så må ingen wara säker, förakta förmaningen och anse sig trygg för all fara. Nej, wi stå ännu på prof, så länge wi äro på jorden. Wi skola höra, akta, lyda Herrans röst, och då frälsas, om wi och äro än så swaga, om wi och ropa utur djupet att wi förqås och kunna icke fullgöra Herrans wilja — derom skall Han sjelf draga försorg, blott wi lydigt höra Hans röst — eller och skola wi, "tjuste" (Gal. 3: 1), fösde och lättfönnige, förakta förmaningen och falla i syndens och djefwulens snaror. Korteligen: dessa hilda förmaningar och framställda bewekelsegrunder stämma fullkomligt öfwerens med hwad Apostelen förklarar om vår helgade ande och vår förening med Kristus, och böra räknas bland de yttre medel, hwilka Gud anwänder till helgelsens fullkommande.

Så låter nu icke synden wäldig wara. Språket lyder mera ordagrannt sålunda: "Derföre regere icke synden i eder dödliga lefamen" etc. Märkt ordet: "Derföre". Apostelen grundar sin förmaning på de förhållanden, han förut i Capitlet framställt. Här hafwa wi ett exempel på det rätta sättet att förmana till helgelse och goda gerningar. Apostelen har först lagt den goda grundwalen till gudaktighet och helgelse, då han dels i de fem första Capitlen nedslagit all menskelig rättfärdighet och förkunnat Christum, huru wi endast genom tron på Honom warda rättfärdige och på öfwerflödande synd få den mycket mer öfwerflödande nåden; dels och sedan i detta 6:te Cap. beskriwit vår innerliga förening med Kristus, vår sammanplantering med Honom. Först då, sedan han lagt denna goda grundwal, börjar han att förmana till syndens dödande och den nya heliga wandeln. Han nämter icke god frukt af onda träd; han förmanar icke andra menniskor till helgelse, än dem som först äro sammanplanterade med Kristus, genom tron rättfärdiggjorda och till anden helgade. Det är på den stora nåden, då denna är känd och med tron omamnad, han grundar sina förmaningar; såsom wi äfwen se i det 12:te Cap. v. 1, då han säger: "Så förmanar jag nu eder, säre bröder, wid Guds barmhertighet"; och i Eph. 4: 32: "För-låter den ene den andra, såsom och Gud genom Kristus haf-ver förlåtit eder". Så säger och Herren sjelf: "Blifwer i min kärlek"; "den som blifwer i mig, han bär mycket frukt". Wåtte wi aldrig glömma detta! Det är Guds barmhertighet, det är syndernas förlåtelse, det är Christi kärlek, som måste först göra våra hjertan lyckliga, lefwande, warma och williga; annars är all vår fromhet för Gud endast strypteri, tråltjenst och "lagens gerningar", hwilka äro under förbannelsen (Gal. 3: 10). Sådant säre wi åter här, då Apostelen börjar med ordet "derföre". Han vill säga: J, som ären så förenade med Kristus, som jag här be-skrifwit; J, som hafwen erfart Guds barmhertighet och weten

hwarad salighet det är, att på öfwerflödbande synd hafwa fått den mycket mer öfwerflödbande nåden, hwilken gjort att det redan i dopet med Gud ingångna förbundet nu blifwit sanning och lif i edra hjertan, så att I verkligen ären till anden "sammanslödda med Kristus; I, som ären så lycklige och med Kristus förenade: "låter icke synden wäldig wara i eder dödliga lefamen, så att I henne efterföljen uti hennes lustar". Synden will ännu allid återtaga sitt wälde öfwer eder; waker och behåller eder saliga förman, att I ären frie från syndens öfwerwälde, ären döde för synden och lefwen för Gud.

Eder dödliga lefamen. Det är något swårt att inse uti hwilket syfte Apostelen här gör just den anmärkningen om vår kropp, att den är "dödlig"; dock är det säkert att han icke gör något meningslöst tillägg, utan att äfwen detta ord måste bidra till förmaningens stärkande. Att det är en mycket utmärkande egenskap hos vår kropp, att den är dödlig *) det är nog klart; men likwäl: hwarföre är denna des egenskap här anmärkt? Det enklaste wore wist att antaga, det Apostelen welat med en erinran om vår dödlighet afsträcka från lättfinnigt syndande, och således säga: "eder kropp är dödlig, I kunnen hwarje ögonblick kallas hädan; akter eder derföre för synden". Men då wi se på sammanhanget och Apostelens högre tankegång, synes dock hans syfte wara ett annat. Apostelen hade just ålagt de Christna att hålla sig såsom döda för synden och "lefwande för Gud", hwilket lif är det började ewiga lifwet. När han då här förmanar dem, att icke låta synden föra wäldet i deras "dödliga lefamen", är det mest antagligt att han wille sålunda ställa mot hwarandra deras med Kristus ewigt lefwande och heliga ande, hwilken bär derföre herrska, och deremot deras för syndens skull dödliga kropp, hwilken med sina lustar blefwe herrskande öfwer anden, om den

*) Och att Apostelen här talar om sielfwa kroppen, och icke såsom någre tänkt, om hela menniskan med kropp och själ, det märte wi i synnerhet genom detta tillägg: "eder dödliga lefamen"; ty då kan ju icke den odödliga själen wara med inbegripen. Men man har kommit till nämnda mening derigenom, att man tänkt: Skulle icke Apostelen i sin förmaning inbegripa allt hwarad i oss är, synden underkastadt, således äfwen själen, ur hwars hjerta allt ondt utgår och besmittar hela menniskan (Matth. 15: 18, 19). Nu är det wiöserligen säkert, att Apostelen icke förbiser detta inre onda; men wi stola ihågkomma, att allt det föregående i vårt Cap. egentligen handlar om det inre, att wi måste wara "döde för synden", och att hans förmaning nu riktas mot syndens och lustarnas herrskande öfwer den utwärtse menniskan; han talar här om "kroppen" och "lemmarna", att wi icke böre lemna dessa till tjenst åt den inneboende synden. Derföre väger den nämnda anmärkningen intet, emot de stäl wi hafwa för att taga orden som de lyda, då Apostelen säger: "eder dödliga lefamen".

singe hafwa frihet att följa de inneboende lustarna. Nu wore det ju owärdigt, att den för syndens skull till döden dömda kroppen skulle hafwa denna frihet och makt, till flada och förtryck för den med Kristus lefwande anden. Ja, efter kroppen är sätet för de sinnliga lustar, af hwilkas gynnande wi flörda blott "förgånglighet" (Gal. 6: 8), hwarom Apostelen också i vårt Cap., v. 21, anmärker, att "till sådant är döden ändalykten;" så wore det ju obilligt, att gifwa äran och makten åt den till döden hemfallna delen af vårt wäsende.

Bare icke synden wäldig. Säsom förut är anmärkt, betyder ordet egentligen "regera," säsom en konung föra wäldet. Ett sådant kungawälde förer synden öfwer hela werlden, öfwer alla oomvända menniskor. Detta är orsaken, hwarföre de ofta till sin själs och kropps förstörelse måste fortsara i synder och laster, äfwen då deras naturliga förnuft och samwete tala deremot. Synden regerar säsom en enwäldig herrskarinna. Från denna öfwerkraft äro nu de trogne förlossade, så att synden nu icke mera kan bestämna deras wäg genom lifwet, utan att de wandra en alldeles ny wäg, efter Anden. Men Apostelen förmanar här, att wi skola (med nådens kraft och medel) också bewara denna vår frihet från syndens öfwerkraft och icke genom wårdslöshet åter gifwa henne wäldet. Detta är det, för hwilket Apostelen här warnar sina trogna. Han hade wäl helst sett, att både han och alla trogna warit helt fria från synden, så att den icke ens bodde i dem eller rörde sig med den minsta tanke eller begärelse; men den tiden war ännu icke kommen. Det erkänner han här, att synden bor uti oss och har sina onda "lustar;" men han säger: "Må hon icke regera i eder dödliga lefamen, så att I henne efterföljen uti hennes lustar." Helt "efterfölja" henne, kunna wäl icke de troende, så att de skulle "wandra efter köttet" (Cap. 8: 1, 4) d. ä. hafwa sjelfwa wandringen, hela lifsrigtningen ställd efter köttet; nej, det kunna de icke; det gör Anden i den nya födelsen, att det blifwer en ny wandring, att hela lifswets rigtning blir ställd efter Kristus, fastän de hafwa att kämpa med de onda lustarna; säsom Luther just under detta språk tecknat de orden: "Märk! De heliga hafwa ännu onda lustar i köttet, hwilka de dock icke efterfölja" — nej, de gå en helt annan wäg genom lifwet. Men då wi likwäl icke äro fria från dessa lustar, och då helgelsen aldrig är här fullbordad, så blifwer deras en följd, att wi icke alltid så waka och bedja som nödigt wore, utan i mer eller mindre mån, ofta förrän wi tänka det, följa syndens lustar. Detta är grunden, hwarföre Apostelen anser sig böra förmana äfwen sådana, hwilka han i samma Capitel (v. 17) gifwer det wittnesbördet, att de woro "af hjertat lydige wordne uti den lärdoms eftersyn, som de woro gifne till."

Och huru klar, upplysande och heliosam är icke denna förmaning! Då Apostelen säger: "Dåter icke synden wäldig wara i

eder dödliga lekamen, så att I efterföljen henne" etc., så märke wi denna tanke: Kunnen I nu tyvärr icke wara helt frie från synden, så låter henne dock icke regera öfwer eder, så att I och med werk och gerning tjener henne (Jemsf. v. 6). Att synden bor uti eder, att I ännu kännen onda lustar, är redan brott emot Guds heliga lag — och om Gud dömd eder efter denna, så woren I blott för syndens lustar fördömda — men då wi nu i detta lif wet icke kunna wara helt frie från synden, utan den fulla renheten hörer till de nya himlar och den nya jord, uti hwilka idel rättfärdighet bor; så använder dock den nåd, eder gifwen är, att göra synden det motstånd, att hon icke får regera öfwer eder dödliga kropp, så att I äfwen uti gerning utfören hennes onda wilja, utan att I ändå wandren efter Anden, om I och kännen frestelser af köttet. Se här några exempel härpå. Någon har tilläfwentyras med ord eller gerning förolämpat dig och wreden will resa sig i ditt hjerta; gif då icke denna bifall och frihet, så att du också bryter ut i onda ord och åthäfwor, utan följ Davids goda råd: "Warden I wrede, så syndar icke; taler med edert hjerta på edra fångar och bider" — "bider", under bön till Herren om Hans nåd och kraft, ja, under det I bedjen ett Fader Wår och särskildt den bönen: "Förlåt oss våra skulder, såsom och wi förlåte;" "bider" så, tilldess det onda går öfwer. Eller om girighetens lustar wilja bedraga dig till någon oärlighet i handel eller arbete, eller om otyfshetens lustar wilja bringa dig till oansständiga ord, åtbörder eller gerningar; eller högafärdens lustar wilja bringa dig att i kläder eller eljest gå utöfwer ditt stånd eller dina willkor: korteligen, mot alla möjliga syndens lustar och frestelser, waker och beder och använder alla nådens medel till att döda dem, så att I icke efterföljen och tjener synden. Såsom förut är sagdt, är redan den första syndiga lusta af Gud förbjuden och fördömd (2 Mos. 20: 17; Matth. 5: 28), hwarföre och synden bör dödas i dess första rörelse; men då nu likwäl icke all synd tager slut medan wi lefwa i denna syndens och dödens kropp, så bör den dock hämmas, allt mer undertryckas och dödas, så att den icke får wara wäldig eller regera. "Synden är oss icke till den ändan förlåten," säger Luther, "att wi sedan skola sofwa i säkerhet eller göra hwad köttet lyfter, utan twärtom är synden just dertföre förlåten, att den också skall blifwa underkufwad och dödad, att den icke mer skall wara herre, utan tjenare, samt icke kunna skada oss; utan att du skall wara herre och säga till köttet: Du stinker och är full med orenlighet och ondskas, afund, hat, hämndgirighet och ond lusta; men du skall och måste en stund ligga bunden och emot din wilja wara Anden underdänig. Du orenlighet har här intet att klaffa, ty Anden är här herre i huset, han skall och hafwa öfwerhanden och hålla dig med dina lustar i tygeln, ja, korsfästa och qwäsa dig." Ett så modigt språk kunna wi wäl icke alltid föra, utan när striden blifwer rätt hård, måste wi wäl heldre med tårar och böner åkalla Herren, wetande att

wi äro förlorade, om Han drager sin hand tillbaka, ja, att wi förmå och hafwa alls intet mer, än det Han gifwer oss; men genom Sonom skola wi dock blifwa synden så öfvermäktige, att wi icke skola tjena henne, utan ännu alltid wandra efter Anden.

13. Och gifwer icke synden edra lemmar till orättfärdighetens wapen; utan gifwer eder sjelfwa Gudi, liksom de der både hafwa warit, och nu lefwa; och edra lemmar Gudi, till rättfärdighetens wapen.

Apostelen fortsätter sin förmaning. Och såsom han förut framställt synden såsom en herrskarinna, sägande: "Regere icke synden", så framställer han henne här såsom krigförande, då han förmanar oss att icke gifwa henne våra lemmar till "wapen". Synden förer krig emot Gud och rättfärdighetens rike, för att behålla eller återtaga sitt gamla herrawälde. Då förmanar Apostelen: Gifwer icke, öfwerlemmer icke edra lemmar till wapen åt synden. Ordet "gifwer" betyder egentligen framställa, öfwerlemnna till någons tjänst. De som efterfölja synden uti hennes lustar och lefwa efter köttet, de öfwerlemnna sin dödliga kropps lemmar till wapen åt fienden. Äro de en gång omvände och helgade, så begå de dermed ett desto större brott emot den Herren, som först med sitt blod frikäpt oss och sedan med sin Anda rört och kallat oss, till att wara Hans egne och tjena Sonom i helighet och rättfärdighet; hwarom Apostelen med besynnerligt tänkvärda ord talar i 1 Cor. 6:te Cap., der han säger: "I ären icke edre egne, I ären dyrt köpte;" "weten I icke, att edra kroppar äro Christi lemmar och den Helige Andes tempel? Derföre priser nu Gud uti eder kropp och uti eder anda, hwilka Gud tillhöra".

Edra lemmar. Här är ingen anledning, att, såsom somliga gjort, under ordet lemmar äfwen förstå själens förmögenheter, såväl som kroppens lemmar. Apostelen talar här, såsom wi sett under v. 12, om vår "dödliga lekamen," derföre nämner han här blott kroppens "lemmar", — utan twifwel äfwen för att framställa en mera åskådlig bild af "wapen." Han wisar dock genast, då han tillägger: "Gifwer eder sjelfwa åt Gud," att wi icke helar så gifwa våra själsförmögenheter (tankarna, kärleken, inbillningskraften) åt synden; ty allt hwad wi skola gifwa åt Gud, det så wi ju icke gifwa åt synden. Men Apostelens förmaning är här, såsom wi sett af v. 12, att om wi ock icke kunna undkomma syndens inre rörelse i onda tankar och lustar, wi dock icke måtte äfwen med vår kropps lemmar utföra det onda, utan ännu, twärtemot den inre ondskan, tala och lefwa efter Guds ord. Derföre menar han verkligen här vår dödliga kropp och dess lemmar, ögon, öron, tunga, hand, fot o. s. w. Till exempel: Ditt öga känner sig retadt antingen af jordens förgängliga skatter, eller af en förförande kropps-fägring, eller af werldens flärd och prål. Dessa synliga föremål wilja då draga dig till synden.

Då gäller det att fly den uppstigande lustan och icke ens låta ögat lysselsätta sig med de förledande föremålen; annars lemnar du det åt synden till ett orättfärdighetens wapen. Genom ditt öra emottager du frestelser af syndigt och förledande tal; stannar du likväl och lyssnar, då gifwer du ditt öra åt synden till ett orättfärdighetens wapen. Du frestas af wreden att med din tunga såra, sticka eller riswa din medmenniska; du frestas af hemligt agg eller afund att förtala eller illa beröfva din främwarande nästa och till det värsta uttyda hans ord och gerningar. Lemnar du nu i sådana frestelser tungan frihet, då gifwer du henne åt synden till ett orättfärdighetens wapen. Då Apostelen säger: till orättfärdighetens wapen, så antyder han, att syndens ändamål och winst, när hon får beherrska och använda våra lemmar såsom wapen, är orättfärdighet, d. ä. allehanda ord och gerningar som strida emot Guds heliga lag.

Utan gifwer eder sjelfwa Gud. Att ingen måtte af det föregående (som handlade om "kroppen" och "lemmarna") taga den tanken, att det wore nog om wi hölle blott den utwänta menniskan from, så säger Apostelen här uttryckligt: "Gifwer eder sjelfwa," d. ä. själ och kropp, med alla inre och yttre krafter, "åt Gud." Först hjertats fruktan, förtröstan och kärlek, och sedan all lydnad och tjenst med görande och lidande: detta är hwad wi skole gifwa åt Gud. Honom skole wi gifwa oss sjelfwa, med allt hwad i oss är; åt Honom skola wi egna hela vårt lif, med alla våra förmögenheter: wi skola icke undandraga oss något arbete, som Han will hafwa af oss; intet lidande eller kors, som Han pålägger oss; för Honom skola wi icke hålla vårt lif för kärt. O, hwilken nåd, att så få gifwa sig åt Gud, — att Han will hafwa oss till sina egna — att Han will säga till en arm syndare: "Gif mig, mitt barn, ditt hjerta."

Likasom de der döde hafwa warit, och nu lefwa. Med ordet "likasom" antyder Apostelen åter detsamma, som med orden: "Gäller eder dershöret" (v. 11). I hafwen en gång warit "döde i öfwerträdelser och synder" (Eph. 2: 1), men ären nu "samt med Kristus lefwande gjorde," med Honom uppståndne, till att lefwa för Gud och wara döde för synden: då skolen I icke widare gifwa edra lemmar till syndens tjenst, utan oupphörligt "gifwa" ("framställa") eder sjelfwa åt Gud," såsom Hans egne, och dershöret äfwen Hans tjenare.

Och (gifwer) edra lemmar åt Gud till rättfärdighetens wapen. Då wi redan gifwit oss sjelfwa åt Gud, med allt hwad i oss är, måste wi också egna åt Honom våra lemmars tjenst, till rättfärdighetens wapen. Här finna wi, att den fromheten är icke den rätta, då man will gifwa åt Gud endast hjertats inre dyrtan och äfwen afhålla sina lemmar från synden, men will sedan förblifwa owerkam och ingenting göra till Herrans tjenst. Apostel-

len säger här, att wi och skole tjena Honom med vår utvärted
människa — han säger att wi skole "gifska Honom våra lem-
mar, till rättfärdighetens wapen". Wi skole icke blott vara
sejamma och intet ondt göra, utan och vara werksamme och an-
vända våra lemmar i Herrans tjenst. — Till "wapen," säger
Apostelen. Det antyder, att äfwen vår Konung förer ett krig på
jorden, uti hwilket våra lemmar skola tjena såsom wapen. — Och
till "rättfärdighetens wapen," säger han. Vår Konung skall
"upprätta rätt och rättfärdighet på jorden," d. ä, allt hwad samnt,
godt och heligt är, och dertill skole wi så bidra, säger Apo-
stelen.

Detta kunne wi göra på mångahanda sätt, neml. "hwar
och en med den gafska, som han fått hafwer." Wi skole bruka
våra lemmar, ägon, bron, hand, tunga, icke blott till det man
manligen kallar gudstjenst, höra och betrakta Hans ord, tillbedja
och bekänna Honom, utan och till allt hwad kärleken kräfwer i
vårt dagliga lefwerne, i huset och den jordiska sysslan, då wi af
Christi kärlek bewette gerna tjene vår nästa. När du för Her-
rans skull tåligt och ärligt arbetar, eller gifmild utdelar af ditt
jordiska goda, då gifwer du dina händer åt Gud till rättfärdighe-
tens wapen. När du för Herrans stora nåd skull gerna går kär-
lekens ärender, då gifwer du Honom dina fötter. När du af kär-
lek talar det godt och nyttigt är, antingen förmanar, tröstar och
lärer människor i allmänhet, eller wårdar dig om barn, sjuka och
bedröfwade, då helgar du åt Gud din tunga till ett rättfärdighe-
tens wapen. Ja, när en arbetare på fältet eller i werkstaden,
när en fattig tjenare och tjenarinna, lifwade af nåden, troget
ädra sina sysslor och med tålmod fördraga sina beswärligheter,
skola de hafska den uppmuntran, att de icke blott tjenat menni-
kor, utan Gud sjelf. Ty om alla, som i tron och kärleken, för
Christi skull, tjenat sin nästa, på hwad sätt de kunnat, skall den
store, trofaste Herren en dag högtidligt betyga: "I hafwen det
gjort mig."

Swilken mäktig tröst och uppmuntran, om wi alltid be-
sumade detta! Swilken salig kallelse, att, då hela werlden tje-
nar synden, wi så egna vårt lif, med alla våra krafter och gafs-
mor, åt den store Herrens tjenst och deltaga i Hans heliga krig
på jorden! Det är då en för anden öfvermåttan ljuslig upp-
fordran: "Gifwer eder sjelfska Gudi — lifasom de der döde
hafwa warit, och nu lefwa — och edra lemmar Gudi, till rätt-
färdighetens wapen." Salige de, som så werkligt lefwa i tron,
att både deras ande och deras wandel härtill swara ja och amen!

Nytt och gammalt från Nådens rike.

Huru och när skall jag blifwa förlossad från mitt onda?

Den berättelse, wi här meddela, skall icke kunna uppfattas och värderas af dem, som ännu mena, att wi hafwa vår christendom och wäg i vår makt. Men det finnes andra, som äro färdige att helt förtwifla på Gud och all Hans sanning, blott derföre, att de med all ropande till Honom och allt bruk af nådemedlen ännu icke blifwit förlossade från någon mächtig frestelse. Dessa stola kanske i denna berättelse finna en lärdom, som är wärd att gömmas.

Bland de Christna i Stockholm war för några år sedan en qwinna, som för både nådens och naturens gåfwor, sitt allwar och sin erfarenheter, blef något framstående och bemärkt bland sina jemlikar. Efter en djup och kraftig wäckelse, hade hon ändtligen kommit till ljus och frid i Christi Evangelium och hyste sedan ingen högre önskan, än att kunna i hela sitt wäsende pryda sin Frälsares lärdom. Hon ville icke åtnöjas med något swagt och halft i christendomen, utan hon ville med kraft och allwar taga alla stegen ut. Möjligen dolde sig under hennes utmärkande, i sig sjelft så prisvärda allwar någon hemlig tanke på egna krafter och åtgöranden. Herren känner allt; men hwad som är bekant, är följande: Efter några års wandring i denna ynglingskraft, fanns den låra systern gripen af en mycket förödmjukande frestelse och swaghet. Hon bad, hon kämpade, hon flydde, hon strid, men allt war förgäfwes. Anden war willig, men hjertat gick sin wäg. Hon rådfrågade äldre Christna; den ene straffade henne, den andre förmanade blott till ihärdig bön. Allt försöktes, och allt war förgäfwes. Hon wakenade hwar morgon med samma hjerta, samma swaghet, till samma strider. Den ena gången företog hon sig att åter betrakta allt hwad strängt och försträckande är i Guds heliga ord, men blef endast ännu mera olycklig. Det budordet: "Du skall icke begära", uppväckte all begärelse, och synden blef "öfvermåttan syndig". En annan tid flydde hon till Evangelium; hon förstod Guds nåd, hon trodde, hon bad Gud om nåd att kunna ännu mera tro; men en hel förlofning från den mäktiga frestelsen fann hon icke. Nu war friden och glädjen wifen ifrån hennes hjerta och ansigte; hon war nära förtwiflan. Men ordet om Guds nåd, trofasthet och makt uppväckte åter hennes hopp, det ordet: "Åkalla mig i nöden" etc. lifwade henne till förnyade böner; men den uteblifna bönhörelsen ned slog åter hennes mod. Så kämpade den arma själen i trenne långa år, då hon omsider mistrostrade på all hjälp. Hon uppsköldes af mörka tankar om Gud och allt heligt. "Hwad är Gud? Hwad äro Hans löften om bönhörelse? Jag beder blott om förlofning från synden; finns här en Gud, och är Hans ord sannt, så måste ju den bönen wara enligt med Hans vilja; och dock erfar jag ingen bönhörelse." Så talade hon. Dataliga gånger wille hon åter söka skulden blott hos sig: "Jag måste icke wara rätt allwarlig i waksambet och bön", hette det; "det måste wara något falskt i mitt hjerta, i hela min christendom; men huru skall jag blif-

wa rätt allwarlig?" Det war just derom hon ropade till Herren dag och natt. Hon läste: "Gud är den som werkar i eder både wilja och gerning efter sitt goda behag." Hon hörde Christi eget ord: "Mit förutan kunnen I intet göra." Hon såg Apostelen förklara, att wi äro "icke ens beqwäme något tänka, såsom af oss sjelfwa;" hon såg Herren Gud sjelf förklara, att Han allena kan borttaga stenhjärtat och gifwa oss ett nytt, bönligt hjerta. Det war då Gud, som skulle allting göra och gifwa. Nu bad hon derom så, att hon förgat alla andra böner, och dock blef hon icke hörd; det onda fortfor ännu. Allt detta bragte henne till twiswel på allt Guds ord. Det kom ändtligen så långt, att hon alldeles öfwer gaf Ordet och bönen och lefde nu ett olyckligt lif, då allt war borta som i några lyckliga år hade varit hennes lif och sällhet; då hon gick till nattens hvila utan bön, började sin dag utan bön, utan något Guds ord, genomlefde sin dag utan bön, utan Guds ord, utan Gud.

Allt detta hade äfwen angripit hennes helsa och krafter, hvarföre hon under sommaren 18** reste till en landsort för att der söka någon förbättring i sitt helsotillstånd. Hon tog nu ingen bok med sig, ty hon sökte ingen hjälp hos Gud och Hans ord. Hon lefde här endast ett naturlif, sökande blott sin helsa i lust, watten och den landtliga naturen. Stundtals öfwerfölls hon wäl af en wemodsfull sorg öfwer en förlorad salighet; men att söka någon förbättring, war icke möjligt, då ingen Gud fanns.

Sedan hon några wedor lefwat här på detta sätt, erhöll hon bref från en man, med hwilken hon några år förut, kort efter sin omwändelse, gjort bekantskap, och om hwilkens omwändelse hon då hade nitälskat och hoppats. Hon hade på den mellanliggande tiden intet hört af honom, men blef nu bjuden att komma och bo i hans hus, hon skulle hafwa ett godt sällskap i hans hustru o. s. w. Hon reste och blef med mycken wänlighet emottagen. Efter ett par timmar hörer hon mannen utfara i gröfsta swordomar emot en dräng på gården. Som han åter kommer in, utropar hon: "hwad hörer jag! Herrn swär! Är då herrn icke en Christen?"

Han fäste två stora ögon på henne och sade: "Skall Frun inbilla mig, att hon tror på denna galenskap? Dertill har hon för godt hufwud".

"Hwad är det herrn kallar galenskap?"

"Jo, det der, som ni talar om Gud".

"Hwad! tror då herrn icke ens att en Gud finnes?"

Och nu uppstod emellan dem en twist öfwer den stora frågan, deruti hon, som war såsom alldeles förstörd af twiswel på Guds tillvaro, på det allwarligaste stridde för den stora sanningen. Efter en stund anmärkte nu förnekaren:

"Om man nu då måste begripa att ett Högsta Wäsende finnes, som skapat allt detta, så kan jag dock aldrig så i mitt hufwud, att Gud skall wara härnere på jorden och bry sig om oss och höra våra böner m. m. som ni talar om".

Och nu uppstod en ny twist öfwer den frågan, deruti hon blott